

Силабус
навчальної дисципліни
ФІНАНСИ
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	Економіка бізнесу
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Викладач	Доцент КОСТЕНКО Ганна Петрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/kostenko-ganna-petrivna/
Контактний тел.	+38 (050) 998-77-11
Е-mail викладача:	ann_kostenko@yahoo.com
Графік консультацій	Консультація відбуваються за допомогою дистанційних технологій у вільний від занять час

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
4/120	20	20	80	Залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: фінанси, фінансова система, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств, страхування, страховий ринок, фінансовий ринок, міжнародні фінанси.

Метою курсу є формування фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань здобувачів освіти про фінансову систему держави, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової.

Предметом курсу є діяльність держави, підприємницьких структур, організацій та окремих громадян, яка пов'язана зі створенням і використанням фондів фінансових ресурсів.

Компетентності та програмні результати навчання: Загальні компетентності навчання: ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Спеціальні компетентності: СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК 15. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності бізнесових структур. Програмні результати навчання: ПР03. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПР04. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПР06. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПР07. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПР08. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. ПР09. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПР10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання,

визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПР16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПР21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. ПР25. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності бізнесових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Зміст курсу: Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Генезис та еволюція фінансів. Становлення та розвиток фінансової науки. Фінансове право та фінансова політика. Податки. Податкова система. Бюджет і бюджетна система. Бюджетний дефіцит. Державний кредит. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання. Соціальні позабюджетні фонди. Фінанси суб'єктів господарювання. Фінанси домогосподарств. Страхування і страховий ринок. Фінансовий ринок. Фінансовий менеджмент. Фінансова безпека держави. Міжнародні фінанси. Фінанси країн із розвинутою ринковою економікою. Фінанси Європейського Союзу.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда); наочні (демонстрування); практичні (практичні роботи, вправи); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестовий).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): викладачі та всі здобувачі освіти, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень університету (<https://bdpu.org.ua/normativna-baza-bdpu/>) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Навчальний курс враховує лекції, практичні заняття, самостійну й індивідуальну роботу. Відвідування занять з курсу є особистим вибором здобувача освіти. Здобувачі освіти повинні виконати усі завдання, що передбачені програмою курсу, у встановлений термін. У разі відсутності здобувача освіти з поважної причини (наприклад, лікарняний), презентація виконаних завдань може здійснюватися під час самостійної підготовки та консультацій викладача, а також здобувач має право на перескладання поточних оцінок. Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. При отриманні здобувачем освіти незадовільної підсумкової оцінки, він має право на перескладання у встановлені терміни.

Під час роботи над завданнями курсу не припустимо порушення академічної доброчесності. Відповідно до положень академічної доброчесності БДПУ за її порушення здобувач освіти може бути притягнутий до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота та ін.); повторне вивчення курсу (проходження компонента ОПП); відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення пільг з оплати навчання, наданих БДПУ.

В рамках політики використання штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі БДПУ здобувачам дозволяється використовувати інструменти ШІ, проте виключно для пошуку та попереднього структурування інформації з законодавчих і нормативно-правових актів, навчально-методичної літератури, монографічних і періодичних видань у галузі економіки та фінансів. Усі отримані за допомогою ШІ матеріали підлягають обов'язковій критичній перевірці на достовірність і відповідність чинному законодавству. Використання ШІ має бути прозорим: у письмових роботах необхідно зазначати його внесок відповідно до стандарту GAIDeT із вказанням інструменту та

делегованих завдань, при цьому повна відповідальність за зміст роботи та дотримання принципів академічної доброчесності покладається виключно на здобувача освіти.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ПК, мультимедійний проектор, PowerPoint, Word, Excel, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint); користування фондами інституційного репозитарію та електронної бібліотеки БДПУ.

Система оцінювання та вимоги: формою підсумкового контролю успішності навчання є залік. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Результати оцінювання навчальної дисципліни переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Підсумкова рейтингова оцінка з курсу не може перевищувати 100 балів та розподіляється наступним чином: заходи поточного контролю – не перевищують 100 балів.

Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів: до 6 балів – за усні відповіді, розв'язання задач та виступ з доповіддю під час практичних занять. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують – до 2 балів за вирішення тестових завдань, в залежності від рівня складності та обсягу. За виконання індивідуальних завдань здобувачі освіти отримують до 2 балів. Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям.

Оцінювання реалізовано з урахуванням дотримання академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів.

Кожен здобувач освіти має змогу отримати інформацію щодо його успішності в системі дистанційного навчання «Moodle».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота																			Сума
ЗМ 1			ЗМ 2		ЗМ 3			ЗМ 4		ЗМ 5		ЗМ 6		ЗМ 7		ЗМ 8			100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	
8	2	2	2	8	8	2	2	8	2	8	2	8	8	2	8	8	8	4	

T1, T2 ... T19 – теми змістових модулів.

	Кількість балів					
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота	Інд. робота	Разом
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Змістовий модуль 1.						
Тема 1.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 2.				0-1	0-1	0-2
Тема 3.				0-1	0-1	0-2
Разом за змістовим модулем 1		0-6		0-3	0-3	0-12
Змістовий модуль 2.						
Тема 4.				0-1	0-1	0-2
Тема 5.		0-6		0-1	0-1	0-8
Разом за змістовим модулем 2		0-6		0-2	0-2	0-10

Змістовий модуль 3.						
Тема 6.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 7.				0-1	0-1	0-2
Тема 8.				0-1	0-1	0-2
Разом за змістовим модулем 3		0-6		0-3	0-3	0-12
Змістовий модуль 4.						
Тема 9.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 10.				0-1	0-1	0-2
Разом за змістовим модулем 4		0-6		0-2	0-2	0-10
Змістовий модуль 5.						
Тема 11.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 12.				0-1	0-1	0-2
Разом за змістовим модулем 5		0-6		0-2	0-2	0-10
Змістовий модуль 6.						
Тема 13.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 14.		0-6		0-1	0-1	0-8
Разом за змістовим модулем 6		0-12		0-2	0-2	0-16
Змістовий модуль 7.						
Тема 15.				0-1	0-1	0-2
Тема 16.		0-6		0-1	0-1	0-8
Разом за змістовим модулем 7		0-6		0-2	0-2	0-10
Змістовий модуль 8.						
Тема 17.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 18.		0-6		0-1	0-1	0-8
Тема 19.				0-2	0-2	0-4
Разом за змістовим модулем 8		0-12		0-4	0-4	0-20
Разом за змістовні модулі		0-60		0-20	0-20	0-100
Всього (залік)						0-100

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Кремень О. І., Кремень В. М. Фінанси : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 416 с.
2. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.
3. Теорія та історія фінансової системи : навч. посіб. / [О. Ю. Клепанчук, Н. Б. Татарин, О. П. Нагорнюк та ін.] ; за заг. редакцією О. Ю. Клепанчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 282 с.
4. Фінанси : навч.-метод. посіб. / О. П. Полтініна, С. В. Юшко, Є. О. Малишко та ін. ; за заг. ред. д. е. н., проф. І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 216 с.
5. Фінанси : підручник / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
6. Фінанси : підручник / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, О. В. Любка, О. Д. Рожко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. І. О. Лютий. 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : ЗУНУ, 2023. 715 с.

Додаткові

1. Гуменюк В. В., Костенко Г. П., Запукляк І. Б. Фінансовий потенціал курортно-рекреаційних територій Причорномор'я. *Фінанси України*. 2023. № 9. С. 118-128. https://finukr.org.ua/?page_id=774&lang=en&aid=5005.

2. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с
3. Карлін М. І., Івашко О. А. Фінансові системи країн Європейського Союзу: підручник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 384 с.
4. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси : навч. посіб.; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
5. Костенко Г. П., Глазова Я. В. Управління фінансовими ресурсами міської територіальної громади. *Ефективна економіка*. 2024. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.45>.
6. Костенко Г. П., Глазова Я. В. Оцінка інвестиційної активності регіонів України для забезпечення їх сталого розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 6. С. 71-78. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.6.71>
7. Краус Н. М., Краус К. М., Марченко О. В. Актуальні проблеми фінансів та економіки : навч. посіб. Київ : Аграр Медіа Груп, 2023. 286 с.
8. Розвиток підприємництва в умовах децентралізації економічних відносин в Україні : монографія / Т. Ф. Сидорченко, Г. П. Костенко, Н. П. Кіркова та ін.; за заг. ред. проф. П. В. Захарченко. Львів : Магнолія, 2024. 476 с. / 81-117.

Інформаційні ресурси

Бібліотека Верховної Ради України	http://www.rada.gov.ua
Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка НТУ «КПІ»	https://www.library.kpi.ua/
Національна бібліотека України імені В.І Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	https://nlu.org.ua/
Одеська національна наукова бібліотека	https://odnb.odessa.ua/
Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка	http://korolenko.kharkov.com
Державна служба статистики України. Статистичні дані та аналітичні матеріали.	https://stat.gov.ua/
Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал	https://dtkr.ua/
Все про бухгалтерський облік. Газета	https://gazeta.vobu.ua/
Податки & облік. Інформаційно-аналітична газета	https://i.factor.ua/ukr/
Аудиторська Палата України	http://www.apu.com.ua
Аудитор України	https://journals.ua/prof/auditor_ukrainski/
Бізнес Інформ	https://www.business-inform.net/main/
Економіка та держава	https://www.nayka.com.ua/
Економіка. Фінанси. Право	http://www.efp.in.ua/uk/releases
Ефективна економіка	https://www.nayka.com.ua/
Інвестиції: практика та досвід	https://www.nayka.com.ua/
Фінанси України	http://finukr.org.ua/
Фінансовий контроль. Всеукраїнський науково-практичний журнал	https://fincontrolnew.com.ua/